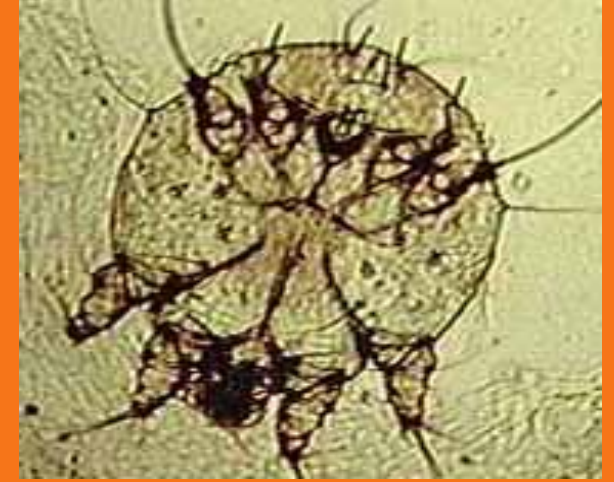




Hastalığın tedavisi için çok sayıda değişik kimyasal yapıda ilaç mevcuttur. Bir hekime danışılarak bu ilaçlardan uygun olanı banyo, püskürtme, yıkama, dıştan toz olarak kullanma veya son yıllarda çıkan bazı ilaçlar enjeksiyon şeklinde kullanılabilir. Uyuz çıkan bölgelerde ilaçlamaya hemen başlanmalı hastalığın seyrine göre ilaçlama birkaç kez tekrarlanmalıdır. Aynı ilaçlarla hayvan barınakları ve eşyaları da yıkanmalıdır. Uyuz uygun ilaçların kullanılması halinde 2-3 haftada iyileşir. Yaygın olaylarda tedavi zorlaşır. Hayvanlar ilaçları barınak ve malzemeler ilaçlanmazsa hastalık tekrar ortaya çıkar.



## UYUZ



Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği  
Şube Müdürlüğü

No: V/13  
2018



SAMSUN  
İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

SAMSUN İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

<http://samsun.tarimorman.gov.tr>

E-Posta : [samsun@tarimorman.gov.tr](mailto:samsun@tarimorman.gov.tr)

Kılıçdede Mah. Abdülhakhamit Cad. No:5 55060 İlkadım/SAMSUN

Telefon : 0362 2313700 (3 Hat) Faks : 0362 2332163





## UYUZ

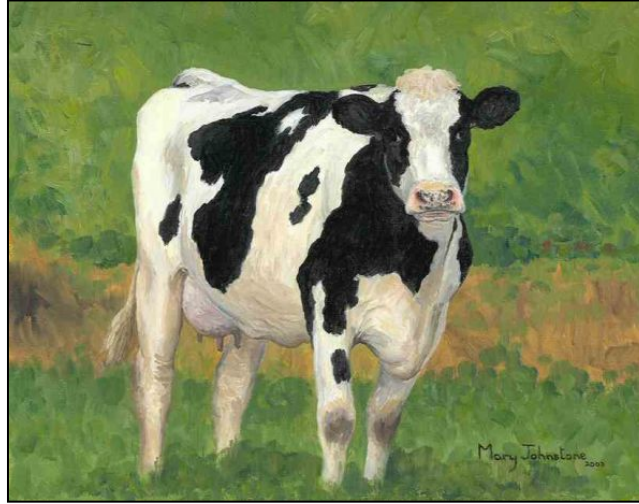
Tüm hayvan türlerinde görülen, şiddetli kaşıntı ve kıl dökülmesiyle karakterize , bulaşıcı parazitik bir deri hastalığıdır. Hastalığın ortaya çıkışı bakım ve besleme koşullarına bağlıdır. İnsanlara da bulaşır.

Etkeni 0.1-0.8 mm büyüklüğünde olup yuvarlak görünüşte, sırtları hafif bombeli vücutları kıl ve dikenlerle örtülü ayaklarında vantuz biçiminde tutunma organelleri bulunur. Erkekleri küçük dişileri büyük geçlerinin 3 çift, olgunlarının 4 çift ayağı vardır. Evcil hayvanlarda hastalık yapan uyuz böcekleri Sarcoptes, Notoedres, Cnemidectes, Psoroptes, Chorioptes, Otodectes soylarına bağlıdır. Birçok ülkede Sarcoptes ve Chorioptes uyuzu fazla oranda görülürken Psoroptes uyuzu daha az görülür.

Uyuz böcekleri cinslerine bağlı olarak deri üzerinde veya deri içinde yumurtalarını bırakırlar. Yumurtadan larvalar 2-3 haftada çıkar ve 9-20 günde olgunlaşırlar. Uyuz böcekleri hayvan üzerinde 3-6 hafta dış koşullarda ise 2-10 hafta yaşamaktadır. Güneş ışığı soğuk ve yağış böceklerin yaşam süresini kısaltırken karanlık ve nemli yerler ise yaşam süresini uzatır.



Doğal bulaşma direkt hayvanların teması ile veya bulaşık hayvan takımlarının sağlam hayvanlarda kullanılmasıyla meydana gelir. Uzun kıllı, timarı iyi yapılmamış besi derecesi kötü sıkışık ahırlarda barındırılan hayvanların arasında kış sonlarına doğru yayılma hızlıdır.



Uyuz böcekleri vücut üzerinde kendilerine uygun yerleri bularak yerleşir. Sarcoptesler deri içinde tüneller açarak yaşarlar. Bu yüzden derinin ince ve kılsız bölgelerini seçerler. Psoroptesler ise deri üzerinde yaşarlar, bu yüzden de korunmalarının daha kolay olduğu kıllı bölgeleri seçerler. Otodectesler ise daha çok kulak içinde yaşarlar. Böcekler yerleştikleri bölgede süratle çoğalırlar ve çıkardıkları kimyasal maddeler ve deri üzerindeki ha-



reketleri irkilti meydana getirerek kaşıntıya yol açar. İlk yerleştikleri yere 20-100 adet yumurta bırakarak buralarda küçük kırmızı odaklar oluştururlar. Buldukları yerde kıllar dökülür. Böcekler çoğalmalarına devam ederken kızamık bölgeler çoğalır, kaşıntı artar, yaralar, kanamalar, sulanma kabuklanma meydana gelir. Deri elastikiyetini kaybeder kalınlaşma ve kıvrılmalar ortaya çıkar. Kaşıntı nedeniyle hayvanlar sürekli hareket eder, huzursuzdur. Uyuz böcekleri kan ve doku sıvısı ile beslendiklerinden hastalarda kansızlık ve zayıflama bulguları ortaya çıkar.

